

הנחיות למורים – משחק שופטים

המשחק שלפנינו הוא משחק סיכום לאחר לימוד ספר שופטים. מטרת המשחק היא לסייע לתלמידים לקשר בין הסיפורים שעליהם למדו בספר שופטים למקומות שבהם התרחשו על גבי המפה. נוסף על כך, זו אפשרות לחזור על הסיפורים שנלמדו בדרך של משחק כיתתי. במשחק מונחת לפנינו מפת ארץ ישראל בתקופת השופטים, כאשר עליה מפוזרים שמותיהם של 6 שופטים על פי המקום שבו פעלו בארץ. ניתן להתחיל את המשחק בהיכרות עם המפה, להראות איפה אנחנו נמצאים ואיפה כל שופט פעל.

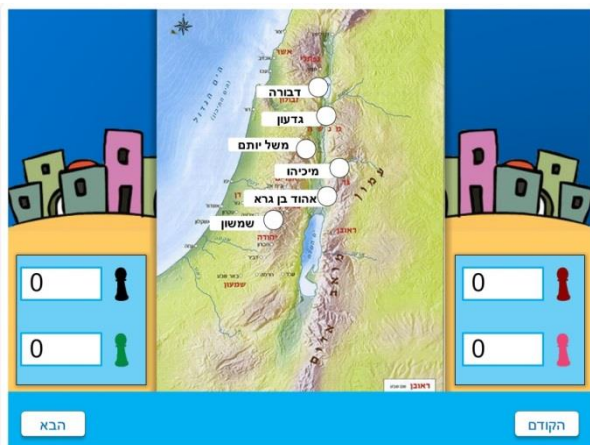
בתקופת השופטים היה העם מפוצל ומפורד. כל שבט חי ופעל לעצמו, לבד או בקבוצות קטנות. משה ויהושע הובילו את עם ישראל במדבר במסע ארוך ומפרך כעם מאוחד, ודווקא הכניסה וההתיישבות בארץ גרמו להתפוררות של האחדות בעם. המשחק עוזר לתלמידים לראות לנגד עיניהם את הפירוד הזה בעם ואת הפעילות הנפרדת של כל שבט ושבט.

המשחק נועד ל-4 קבוצות. אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות ולשחק יחד. כמו כן, אם בידי התלמידים מחשבים ניידים, אפשר לחלק אותם לקבוצות קטנות יותר וכל קבוצה תשחק בנפרד, כאשר בכל קבוצה צריך למנות מישהו לתפקיד מפעיל המשחק.

מטרת המשחק: על כל קבוצה לצבור כמה שיותר נקודות באמצעות תשובות נכונות על כמה שיותר שאלות.

מהלך המשחק:

1. כל קבוצה בוחרת חייל בצבע שונה.
2. נציגי הקבוצה עורכים הגרלה כדי לקבוע מי מתחיל (או שהמורה קובעת מי הקבוצה שתתחיל).
3. הקבוצה המתחילה גוררת את החייל שלה אל הדמות במפה שעליה היא רוצה להישאל.
4. לאחר גרירת החייל תופיע שאלה על גבי המסך. על הקבוצה לסמן את התשובה הנכונה על גבי המסך.
5. לאחר שסיימו לענות על השאלה (בין אם ענו נכון או לא) השאלה עוברת לקבוצה הבאה (התוכנה מחשבת בעצמה את ניקוד הקבוצה).
6. כל קבוצה יכולה לבחור בכל פעם על איזו דמות היא רוצה להישאל. כאשר מסתיימות השאלות על דמות מסוימת יופיע לצידה V ואי אפשר לבחור בדמות זו יותר.
7. המשחק מסתיים כאשר נגמרו כל השאלות. הקבוצה המנצחת היא זו בעלת הניקוד הגבוה ביותר.

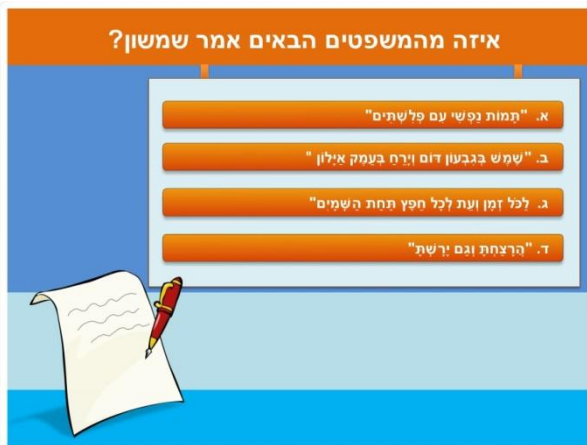

הצעות למהלך המשחק בכיתה:

- ניתן לבקש מהתלמידים להיות עם ספרי תנ"ך פתוחים מולם כדי שיוכלו לדפדף ולחפש תשובות. לחלופין אפשר להחליט שהמשחק נערך ללא ספרי תנ"ך, ואחריו ניתן יהיה לבדוק בתנ"ך את התשובות שהתלמידים לא ידעו.
- אם רוצים, אפשר לפתח כמה שאלות ולהרחיב אותן. למשל: חיות הקשורות בשמשון: ספרו בקצרה מה קרה במפגש עם כל אחת מהחיות.
- משפט שאמר שמשון: באיזה הקשר אמר משפט זה? איזו תופעת טבע עוזרת לישראל לנצח על פי שירת דבורה? אפשר להרחיב ולשאול מאילו מילים לומדים זאת והאם גם בסיפור הן נזכרות.
- אפשר להקציב זמן לכל קבוצה למענה על שאלה (להגיד בתחילת המשחק כי לכל קבוצה יש דקה כדי לענות על השאלה), אך לא חובה להגביל בזמן.

תשובות לשאלות:

סיפור 1: מתרחש באזור עזה – שאלות שמשון

1. סמנו את 3 החיות הקשורות לשמשון.
אריה, שועל, חמור
2. איזה מהמשפטים הבאים אמר שמשון?
"תמוות נפשי עם פלשתים"
3. מי מהבאים לא קשור לסיפור שמשון?
ישמעאלים
4. איזה מהמאכלים הבאים מופיע בסיפור שמשון?
דבש
5. מאיזה שבט שמשון?
דן

סיפור 2: מתרחש באזור הר אפרים - שאלות דבורה

1. תמונה של תווים – מי הדמות הקשורה לתמונה זו?
דבורה
2. איזה מהמשפטים הבאים אמרה דבורה?

”שָׁמְעוּ מְלָכִים, הָאֲזִינוּ רֹזְנִים”

3. איזה עץ נזכר בהקשר של דבורה?

תומר

4. סמנו את הפסוק שבו מצוין שם העץ שתחתיו יושבת דבורה.

ד ודבורה אשה נביאה אשת לפידות היא שפטה את-ישראל בעת ההיא. ה והיא יושבת תחת-תמר דבורה בין הרמה ובין בית-אל בהר אפרים ויעלו אליה בני ישראל למשפט. ו ותשלח ותקרא לברק בן-אבינעם מקדש נפתלי ותאמר אליו הלא צנה ה' אלהי-ישראל לך ומשכת בהר תבור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבלון. ז ומשכתי אליך אל-נחל קישון את-סיסרא שר-צבא ובין ואת-רכבו ואת-המונו ונתתיהו בידך.

5. סמנו 2 מהמוצרים הבאים המופיעים בסיפור הניצחון.

חמאה, חלב

6. מה שימש את יעל ככלי נשק?

יתד אוהל

7. איפה מתאספים ישראל לקראת המלחמה?

הר תבור

8. איזו תופעת טבע עוזרת לניצחון ישראל?

שיטפון

סיפור 3: מתרחש באזור עמק יזרעאל - שאלות גדעון

1. מה גדעון עושה בגת?

מפריד את החיטה מגרעיניה

2. איזה חלק בגוף נזכר בסיפור הזה?

לשון

3. איזו חיה נזכרת בסיפור זה?

כלב

4. סמנו את 4 החפצים המופיעים בסיפור.

לפיד, לחם, שופר, כד

5. איזה מהמשפטים הבאים נאמר לגדעון?

”לך בלחך זה, והושעת את-ישראל”

6. מאיפה גדעון?

עפרה

סיפור 4: מטרחש בגלגל - שאלות אהוד

1. איזה מהפריטים לא קשור לסיפור אהוד?

לחי חמור

2. איזה מכלי הנשק הבאים שימש את אהוד?

חרב פיפיות

3. סמנו את 3 הסיבות המתארות מדוע לא מצאו את חרבו של אהוד כאשר נכנס לארמון.

איש אֶטֶר יָד-יְמִינוֹ

גִּמְד אֶרְכָּה

וַיִּחְגַּר אוֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדְיוֹ עַל יָרֵךְ יְמִינוֹ

4. איזה תיאור מתאים לעגלון?

שמן

5. מאיזה שבט היה "אהוד בן גרא בן הימיני"?

בנימין

6. [תמונת יצירת אומנות ברקע]
איזו סצנה מתוארת בתמונה?

"וַיִּשְׁלַח אֶהוּד אֶת-יָד שְׂמָאלוֹ וַיִּקַּח אֶת-הַחֶרֶב מֵעַל יָרֵךְ יְמִינוֹ וַיִּתְקַעָה בְּבִטְנוֹ"

סיפור 5: משל יותם - מטרחש בהר גריזים

1. מהו משל?

סיפור קצר עם מוסר השכל

2. סמנו את 3 העצים המתוארים במשל יותם.

זית, תאנה, גפן

3. מה משותף לעץ הזית, התאנה והגפן?

עצי פרי

4. היכן נושא יותם את משלו?
בהר גריזים

סיפור 6: מיכיהו בהר אפרים

1. איך קשור יותם למאה ועשר כסף?

גנב מאימא שלו כסף

2. סמנו את 3 החפצים שהיו ב"בית האלוהים" של מיכה.

פסל ומסיכה, אפוד - בגד של הכהן הגדול,
תרפים - פסלי עבודה זרה

3. למה השיב מיכה לאמו את הכסף?

כי הוא שמע שהיא קיללה את הגנב

